

dikte, is bekend hoe losjes ze met grove onderwichten omgaan. Daarom is expres bevolen dat de afschepers zich van een certificaat moeten voorzien, waarin de gezagvoerders verklaren de lading alleszins naar behoren ontvangen te hebben. De vermogens van het weeshuis, proveniershuis, boedelmeesters en diakonie zijn per eind februari 1764 toegenomen, [fol. 2059] zoals in de brief van het bestuur van 9 april 1764 is aangeduid. In het garnizoen is het aantal manschappen gestaag afgenomen. In de brief van 11 oktober 1764 klaagt het bestuur dat er 258 man minder dan voorgeschreven zijn. Men kon slechts beloven rekruten te zenden, wanneer die uit Nederland zouden aankomen. Om het tekort te Makassar op te heffen, moesten er 60 man te Surabaya gelicht worden, van wie er maar 40 daarheen zijn gezonden. Men gaat er dan nog aan voorbij dat op Java's Oostkust ongeveer 300 inlanders voor Ceylon gelicht moesten worden. Mr. Pieter Luzac, met wie de lastige sultan niet overweg kan, is als tweede resident bij de keizer aangesteld. [fol. 2060] Personalia. Vaandrig Fredrik Martens is overleden. [fol. 2061] Kapitein-luitenant Jan Jochem Neuhof is overleden. Personalia.

CHERIBON

[fol. 2062] Volgt De Jonge, Opkomst XI, p. 19 r. 3-11. Naar Cheribon werd gezonden t.w.v. f 241.682, waaronder aan contanten f 180.000,-, 40 pakken textiel in diverse soorten, 125.021 lb ijzer en diverse benodigdheden voor dit kantoor. Uit de daarheen verzonden 12.625 lb indigo en 30.125 lb katoenen garens blijkt dat de afzet daarvan achteruit gaat. Dit is in strijd met de goede verwachtingen die men het vorige jaar vooral van de afzet van indigo heeft gehad, en met de vele aansporingen tot verbetering. Overeenkomstig wat reeds in de generale missive van 20 oktober 1764 is aangeroerd, schijnt het dat de minnelijke weg [fol. 2063] niet helpt om de lakse regenten tot hun plicht te brengen, dan wel om ze met het leveren van deugdelijke en grote hoeveelheden hun eigen belang, zowel als het belang van hun volk te laten dienen. Daarom is de resident in een brief van 4 september 1764 bevolen om zulke middelen van dwang te bedenken en voor te stellen, als hij, dichtbij zijnde, meent dat ze de regenten in het rechte spoor zullen brengen.)

Want, behalven dat men seer schoorvoetende treed om strenge middelen te appliceren, so pleitede ook voor het tegenwoordige eenigsints ten voordeele van sommige leveranciers, wat het catoene garen aangaat, dat volgens zijnen brief van den 14^e mey passato veele cappasplantagiën door een sterke en heete zuydewind in februarij bevoers versengt en verbrand waaren. Om welke reedenen men hen ook al op het versoek met f 12.000 aan nieuwe dubbelde stuyvers ten spoedigste assisteerte, als zijnde tot het opkopen van die boomwol uyt andere landschappes, daar voormelde toeval niet geheet hadde, de bequaamste, of alleen gangbaare munt, en het gereedste middel.

Fol. 2063r-2064r.

(Volgt De Jonge, Opkomst XI, p. 19 r. 12-27. Daarin bij de weglatingen aan te vullen dat er onder de 8 pikol garen maar 97 lb was van soort letter C en D, en nauwelijks 3 $\frac{3}{4}$ pikol aan dispens soort. Bovendien dat de afgezette regent van Indramaju onder voogdij van twee oudere inlandse groten door zijn minderjarige zoon is opgevolgd. Dat de gewone man weinig of geen loon ontvangt, blijkt uit de brief van de resident van 26 september 1764. [fol. 2065] Willen de regenten hun bezittingen houden, dan moet de gewone man wel tegemoetgekomen worden om hem te bewegen te werken. Het slechte gewas van de rijst was niet alleen de oorzaak dat de sultans de levering van 400 kojang à rsd 16,- de kojang niet konden uitvoeren, maar dat er ook niet voor hun rekening ingekocht kon worden. Indien noodzakelijk ging de Compagnie, om niet van de bekende traagheid van de regenten afhankelijk te zijn, zelf daartoe over. Omdat niet het onmogelijke geëist kan worden, is toegestaan desnoods van inkoop af te zien. Over de andere producten valt niets bijzonders te melden. Twee houtvloten die op 5 oktober 1764 van Indramaju zijn vertrokken, [fol. 2066] zijn door de vroeg opstekende westelijke wind niet alleen opgehouden, maar moesten zelfs uit het zicht van de wal wegens zwaar weer en tegenwind door de convooi- en sleepvaartuigen verlaten worden.